

Vänerns kommun

Trollhättans Stad

LILLA EDETS
KOMMUN

ALE

KUNGÄLV
KOMMUN

Göteborgs
Stad

GÖTEBORGS
REGIONEN

Förslag till vattenskyddsföreskrifter för Göta älv och Vänernsviken vattenskyddsområde

Information

Den som bor eller bedriver verksamhet inom vattenskyddsområdet ska ha kontroll över sin verksamhet om den riskerar att påverka vattentäkten. Detta ska ske genom att fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten för vattentäkten och dokumentera resultaten av undersökningarna och bedömningarna.

Utöver dessa vattenskyddsföreskrifter finns det nationella föreskrifter om brandfarliga vätskor och spillolja (NFS 2017:5) som innebär särskilda krav inom vattenskyddsområde. Det kan också finnas kommunala föreskrifter som gäller verksamheter inom vattenskyddsområde. Dessa finns att tillgå på respektive kommuns hemsida eller genom kontakt med kommunen.

Göta älv och Vänernsvikens vattenskyddsområde

Vattenskyddsområde för Göta älv och Vänernsviken föreslås utgöras av två olika skydds-zoner, *inre skydds-zon* och *yttre skydds-zon*.

Inre skydds-zon syftar till att skapa rådrum för att hinna upptäcka och åtgärda en akut förorening i händelse av olycka.

- Den inre skydds-zonen omfattar det vatten som inom 12 timmar når närmsta nedströms belägna råvattenintag samt en strandzon på 50 meter.
- Längs Göta älv är den inre skydds-zonen utvidgad och omfattar en strandzon på 100 meter.
- Den inre skydds-zonen omfattar nuvarande samt planerade bebyggda områden varifrån dagvatten inom 12 timmar når närmsta nedströms belägna råvattenintag.
- Den inre skydds-zonen omfattar vägområden för vägarna E6 samt E45 varifrån dagvatten inom 12 timmar når närmsta nedströms belägna råvattenintag.
- Den inre skydds-zonen begränsas längs kommungränsen mellan Vänerns kommun och Mellerud och dess förlängning mot Vänerns.

Yttre skydds-zon i vattenskyddsområde för Göta älv och Vänernsviken är en planeringsförutsättning som påkallar behov av hänsyn till vattentäkten och dess skyddsbehov vid prövningar av verksamheter och vid kommunal fysisk planering. Den yttre skydds-zonen skapar medvetenhet för boende och verksamhetsutövare om den hänsyn som behöver tas till vattentäkten och dess skyddsbehov.

- Den yttre skyddszone omfattar de delar av Vänersborgsvikens och Göta älvs tillrinningsområde, vilket inte omfattas av inre skyddszone.
- Den yttre skyddszone begränsas till tillrinningsområdet nedströms kommungränsen mellan Vänersborg och Mellerud och dess förlängning mot Vänersnäs.

Vattenskyddsområden delas in i antingen inre och yttre skyddszone eller primär, sekundär och tertiär skyddszone. Yttre skyddszone för Göta Älvs och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde motsvarar tertiär skyddszone enligt naturvårdsverkets handbok.

Befintliga krav i annan lagstiftning som omfattar verksamhet inom sekundär/ yttre skyddszone gäller inom detta vattenskyddsområde därför inte inom den yttre skyddszone.

Förslag till skyddsföreskrifter

Nedanstående skyddsföreskrifter avser vattenskyddsområdets *inre skyddszone*.

1 § Kemikalier

- a) Uppställning eller parkering av tankbilar, tankbilssläp, järnvägstankvagnar eller andra transportbehållare, rymmande mer än 250 liter, och som innehåller petroleumprodukter, övrigt farligt gods eller andra hälso- eller miljöfarliga produkter är förbjudet. Undantag gäller om lagringen sker med sekundärt skydd. Undantag gäller också för bränsle i drifttanken på fordon.
- b) Lagring av sammanlagt mer än 250 liter petroleumprodukter och andra hälso- och miljöfarliga produkter får ej ske utan tillstånd. Undantag gäller om lagringen sker med sekundärt skydd. Undantag gäller också lagring som sker på hårdgjord yta i ett utrymme inomhus som är under uppsikt och saknar golnbrunn.
- c) Annan hantering än uppställning och lagring, av sammanlagt mer än 250 liter petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter får ej ske utan anmälan. Undantag gäller om hanteringen sker med sekundärt skydd. Undantag gäller också för transporter.

Ytterligare bestämmelser om skydd mot mark och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor inom vattenskyddsområden följer i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2017:5 med eventuella senare ändringar.

2 § Miljöfarlig verksamhet

- a) Anmälningspliktiga verksamheter och åtgärder enligt 2–32 kap i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251 och eventuella senare ändringar) får ej bedrivas utan tillstånd. Undantag från tillståndsplikten gäller för sådan miljöfarlig verksamhet eller åtgärd vilken anmälts till behörig myndighet före dagen för fastställandet av dessa skyddsföreskrifter.
- b) Sanering som avses i 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd får ej ske utan tillstånd.

3 § Farligt avfall

- a) Lagring och deponering av farligt avfall är förbjuden. Undantag gäller om lagringen sker på plats utan avrinning till vatten eller infiltration i marken och där obehöriga inte har tillträde. Undantag gäller också för miljöstationer för mottagning av farligt avfall från hushållen samt

för sådant farligt avfall som regleras genom tillståndsplikt enligt andra paragrafer i dessa skyddsföreskrifter.

4 § Avlopp

- a) Utsläpp av spillvatten och processvatten får ej ske utan tillstånd. Undantag gäller för enskilda avloppsanläggningar som omfattas av tillstånd enligt 9 kap miljöbalken.
- b) Spridning av avloppsslam eller humanurin får ej ske utan tillstånd.

5 § Dagvatten

- a) Anläggning för avledning av dagvatten får inte inrättas utan tillstånd. Undantag gäller anläggning för avledning från ytor som utgörs av tomtmark, lokalgator eller gång- eller cykelväg.

6 § Jord och berg

- a) Markarbeten får ej ske utan tillstånd. Undantag gäller för markarbeten med en sammanlagd jord-/bergvolym som är mindre än 400 m³.
- b) Uppläggning av asfalt och oljegrus får ej ske utan anmälan.

7 § Bekämpningsmedel

- a) Yrkesmässig spridning av kemiska växtskyddsmedel får ej ske utan tillstånd.

Allmänna bestämmelser

- a) I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter, får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor i respektive kommun och kan bli förknippat med villkor. Tillsyn enligt dessa föreskrifter utövas av den kommunala nämnden för miljöfrågor i respektive kommun.
- b) I de fall tillstånd krävs enligt dessa skyddsföreskrifter ska skriftlig ansökan skickas till den kommunala nämnd som ansvarar för miljöfrågorna i den kommun där verksamheten ska bedrivas. I samband med sådan prövning kan nämnden föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- c) I de fall anmälan krävs enligt dessa skyddsföreskrifter ska skriftlig anmälan skickas till den kommunala nämnd som ansvarar för miljöfrågorna i den kommun där verksamheten ska bedrivas. Nämnden kan förelägga om särskilda försiktighetsmått som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- d) Dispens från förbud enligt dessa skyddsföreskrifter kan medges av Länsstyrelsen i Västra Götalands län efter hörande av berörda kommunala myndigheter och huvudman/huvudmän för nedströms belägen vattentäkt/-er inom vattenskyddsområdet. I samband med sådan prövning kan länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.
- e) Brott mot skyddsföreskrifterna kan medföra påföljd enligt 29 kap 2 och 2a §§ Miljöbalken om inte andra ansvarsbestämmelser blir tillämpliga.

- f) Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten tillståndsprövats eller omfattas av pågående tillståndsprövning enligt miljöbalkens 9, 11 och 12 kapitel eller annan förordning utfärdad eller med stöd av miljöbalken.
- g) Fastighetsägare, nyttjare av fastighet eller verksamhetsutövare inom vattenskyddsområdet ska omedelbart anmäla spill, läckage och andra händelser om de är av sådan omfattning att de kan medföra *akut* risk för vattenförorening. Anmälan ska göras till *SOS Alarm 112*. Liknande händelser av mindre akut karaktär skall snarast möjligt rapporteras till tillsynsmyndigheten.

Skyltning

- a) Där farleder eller allmänna vägar passerar gräns till vattenskyddsområdet samt där så behövs vid hamnar inom området eller vid vägar som passerar genom området ansvarar VA-huvudmannen för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet. Annars mark får tas i anspråk för detta (7 kap 22 § miljöbalken). Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från berörda myndigheter och statliga verk.
- b) Där sådan hantering av petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter som nämns i § 1a-c sker ska skylt finnas som informerar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av VA- huvudmannen i den kommun där skylten ska sättas upp.

Övergångsbestämmelser

- a) Skyddsföreskrifterna gäller enligt 7 kap. 22 § miljöbalken omedelbart då vattenskyddsområdet träder ikraft, även om de överklagas.
- b) Verksamhet som har påbörjats före ikraftträdandet och som genom dessa skyddsföreskrifter blir tillståndspliktig får fortsätta att bedrivas till och med den dd mm åå¹. Därefter får verksamheten bedrivas endast om den som bedriver verksamheten lämnat in en ansökan om tillstånd till tillståndsmyndigheten senast den dd mm åå.
- c) Verksamhet som har påbörjats före ikraftträdandet och som genom dessa skyddsföreskrifter blir anmälningspliktig får fortsätta att bedrivas till och med den dd mm åå² Därefter får verksamheten bedrivas endast om verksamheten är anmäld och den myndighet som handlägger anmälningsärendet inte beslutar något annat.
- d) Verksamhet som har påbörjats före ikraftträdandet och som genom dessa skyddsföreskrifter blir förbjuden får fortsätta att bedrivas till och med den dd mm åå³. Därefter får verksamheten bedrivas endast om verksamheten erhållit dispens från förbudet senast dd mm åå.

¹ Datum sätts vanligtvis två till tre år efter ikraftträdande.

² Datum sätts vanligtvis två till tre år efter ikraftträdande.

³ Datum sätts vanligtvis två till tre år efter ikraftträdande.

Definitioner

Dagvatten	Nederbördsvatten, dvs regn eller smältvatten, som inte tränger ned i marken utan avrinner på markytan.
Farligt avfall	Med farligt avfall avses ett ämne eller ett föremål som definieras som farligt avfall enligt 3 § Avfallsförordningen (2011:927).
Hantering	Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som innebär att en kemisk produkt eller bioteknisk organism tillverkas, bearbetas, behandlas, förpackas, förvaras, transporteras, används, omhändertas, destrueras, konverteras, saluförs, överläts eller är föremål för något annat jämförbart förfarande. Detta i enlighet med Miljöbalken 14 kap 2 § punkt 7.
Hälso- eller miljöfarliga produkter	Med hälso- och miljöfarliga produkter avses i dessa föreskrifter kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och Kemikalieinspektionens anvisningar, dvs kemikalier med faropiktogram.
Lokalgata	En lokalgata är en länk i lokalnät som förmedlar trafik inom ett bostadsområde och som har intilliggande fastigheter som start- och målpunkt, gågator, gångfartsområden och liknande. <i>Motsvarar vägklassificering klass 7 och klass 8 i Trafikkontoret Göteborgs Stads Teknisk handbok (2018-12-12).</i>
Markarbeten	Med markarbete avses schaktning, grävning, borrhning, pållning och andra jämförbara arbeten som tillfälligt eller varaktigt påverkar markens utseende och struktur.
Petroleumprodukter	Med petroleumprodukter avses naturgas eller mineralolja.
Processvatten	Med processvatten avses vatten som används i industriell process och i och med detta förändras i kemisk/fysisk aspekt i förhållande till recipienten/Göta älv
Sekundärt skydd	Med sekundärt skydd avses a) invallning för enskilt förvaringskärl som rymmer hela kärlets volym, eller b) invallning som är gemensam för flera förvaringskärl som rymmer minst 50 % av den totala lagringskapaciteten, dock minst den största cisternens volym, eller c) dubbelmantlade rörledningar eller d) uppsamlingstråg eller annan anordning som säkerställer att vätska och andra medier kan uppfångas från ett läckande förvaringskärl eller vid spill. Det sekundära skyddet utgörs av ett tätt material som är beständigt mot avsett ämne. Det sekundära skyddet ska omfatta alla delar som omfattas av föreskrift.
Spillvatten	Med spillvatten avses det vatten som spolats från toaletter och vatten som avleds från bad, dusch, diskning och tvätt i hushåll eller motsvarande inom en verksamhet.

Tomtmark	Med tomtmark avses mark upptas av byggnader och behövs för att byggnaderna ska kunna användas för avsett ändamål, samt trädgård och parkeringsplats som ligger i anslutning till bostadshus. Allmän plats är inte tomtmark.
Uppställning/parkering	Med uppställning eller parkering avses en varaktighet längre än 2 timmar och att fordonet eller behållaren har lämnats obevakat.